

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Bunavestire – revărsare spre lume a milostivirii dumnezeiești

Praznicul Bunevestiri coincide nu numai cu venirea primăverii astronomice, dar, el mai înseamnă pentru întreaga umanitate prevestirea unei primăveri duhovnicești. Aceasta, pentru că la acest eveniment îngerul Gavriil aduce Fecioarei Maria, și, prin ea, tuturor oamenilor, marea veste a revărsării milei dumnezeiești peste umanitatea aflată în întuneric, rătăcire, în stăpânirea răului și a morții. În acest orizont închis pentru toți oamenii apare prevestirea venirii luminii celei dumnezeiești, care să ridice pe omul cel stăpânit de păcat și moarte și să-l ridice în orizontul luminii dumnezeiești.

La evenimentul Bunevestiri sunt prezente mai multe persoane: Fecioara Maria, Arhanghelul Gavriil, Dumnezeu Însuși, prin vestea transmisă de înger și, desigur, Cel vestit Fecioarei, Care Se va naște din ea – Cuvântul întrupat. Această imagine a Bunevestiri este una grandioasă și care invită la cunoaștere, la contemplare, la mirare și la preamărire sau doxologie. Relatarea Evangheliei după Luca localizează evenimentul Bunevestiri în Nazaretul Galileii; apoi, menționează inițiativa evenimentului: Dumnezeu Cel Iubitor de oameni, Care l-a trimis Fecioarei pe Arhanghelul Gavriil. Fecioara Maria era logodită cu un bărbat, pe nume Iosif, din casa lui David. Emoționantă și sugestivă este întâlnirea Arhanghelului Gavriil cu Fecioara Maria, pe care o salută cu cuvintele: „Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei!” (Luca 1, 28). După aceea, urmează un dialog al Arhanghelului cu Fecioara Maria, prilejuit de nenumărarea acesteia referitoare la vestea adusă, că ea va naște un Fiu, Căruia Îi va pune numele Iisus. Pentru a spulbera îndoiala și frica Fecioarei, Arhanghelul îi face următoarele precizări: „Duhul Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul Care Se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu Se va chema” (Luca 1, 35). La auzul acestor cuvinte, Fecioara Maria acceptă vestea adusă, punându-se sub ascultarea și voia lui Dumnezeu.

Analizând evenimentul Bunevestiri,

putem evidenția câteva aspecte relevante cu privire la evenimentul însuși al Bunevestiri și cu referire la consecințele acestuia pentru viața lumii și a oamenilor.

1. Bunavestire reprezintă pentru întreaga lume un fel de ieșire dintr-o amărățime și izolare spirituală, întrucât Dumnezeu Își amintește de omul cel căzut și înstrăinat de originile și menirea lui. De aceea, el poate fi numit drept primăvara duhovnicească a omenirii.

2. Evenimentul Bunevestiri înseamnă dovada iubirii și a purtării de grijă a lui Dumnezeu pentru oameni. Această dovadă de iubire a lui Dumnezeu este una impresionantă și emoționantă. Bunavestire este asemenea unei deschideri a cerului, prin care se revărsa peste întreaga creație mila cea iubitoare a lui Dumnezeu, ca o ploaie binecuvântată peste un pământ arid.

3. Prin Bunavestire creația întregă și fiecare om în parte devine obiect al iubirii lui Dumnezeu, dar, totodată, trezește și în oameni nevoia de a răspunde iubirii lui Dumnezeu cu iubirea lor. Acest eveniment este unul generator de comunione între Dumnezeu și oameni și între oamenii înșiși.

4. Apariția Arhanghelului Gavriil în Nazaretul Galileii este o dovadă a solidarității existente între îngeri și oameni, îngerii fiind atât slujitori ai lui Dumnezeu și împlinitori ai voii Lui, dar, în același timp, ei sunt și apropiați și solidari cu oamenii, dorind să-i apropie pe aceștia de Dumnezeu.

5. Această sărbătoare a creștinătății este aceea, care aduce aminte oamenilor de sensul veștilor; există vești bune și vești rele. Dar, Vestea cea mare a praznicului Bunevestiri nu poate fi comparată cu nici o altă veste, oricât de relevantă, de bună sau de semnificativă ar fi aceasta. Motivul acestui caracter excepțional al Bunevestiri constă în faptul, că vestea aceasta nu provine de la oameni, ci de la Dumnezeu, Cel Care este sursa acestei Vești. La ce se referă ea?

Continuare în pagina 2

Pr. Ioan TULCAN

PREDICA

Lumina necreată

Duminica a II- a din Post a Sfântului Grigorie Palama

„În vremea aceea, intrând iarăși în Capernaum, după câteva zile s-a auzit că este în casă. Și îndată s-au adunat mulți, încât nu mai era loc, nici înaintea ușii, și le grăia lor cuvântul. Și au venit la El, aducând un slăbănog, pe care-l purtau patru inși. Și neputând ei, din pricina mulțimii, să se apropie de El, au desfăcut acoperișul casei unde era Iisus și, prin spărtură, au lăsat în jos patul în care zăcea slăbănogul. Și văzând Iisus credința lor, i-a zis slăbănogului: Fiule, iertate îți sunt păcatele tale! Și erau acolo unii dintre cărturari, care ședeau și cugetau în inimile lor: Pentru ce vorbește Acesta astfel? El hulește. Cine poate să ierte păcatele, fără numai unul Dumnezeu? Și îndată cunoscând Iisus, cu duhul Lui, că așa cugetau ei în sine, le-a zis lor: De ce cugetați acestea în inimile voastre? Ce este mai ușor a zice slăbănogului: Iertate îți sunt păcatele, sau a zice: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă? Dar, ca să știți că putere are Fiul Omului a ierta păcatele pe pământ, a zis slăbănogului: Zic ție: Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi la casa ta. Și s-a sculat îndată și, luându-și patul, a ieșit înaintea tuturor, încât erau toți uimiți și slăveau pe Dumnezeu, zicând: Asemenea lucruri n-am văzut niciodată.” (Marcu 2, 1-12)

A doua duminică din Post este așezată sub semnul Sfântului Grigorie Palama unul dintre cei mai mari sfinți ai Bisericii Ortodoxe care a trăit în veacul al XIV-lea. El s-a arătat, prin harul Duhului Sfânt sălășluit întru el, arma prin care Biserica s-a apărat în fața unei învățături greșite ce s-a ivit în acea vreme, ce susținea că harul dumnezeiesc este creat, iar lumina de pe muntele Taborului din timpul schimbării la față a Mântuitorului este una de natură materială, învățatură ce, în esență, anulează posibilitatea sfințirii omului. Reprezentantul acestei erezii a fost un călugăr școlit în Apus pe nume Valaam. Sfântul Grigorie, educat și crescut în duhul dreptei credințe, cu ani mulți de nevoită aspră și rugăciune multă în Sfântul Munte Athos, apăra cu multă măiestrie învățătura Bisericii prin ceea ce azi se cunoaște ca teologie a luminii necreate. Biserica asumă reacția Sfântului Grigorie Palama și în sinodul din 1341 ținut la Constantinopol respinge greșita învățatură a călugărului Valaam și proclamă ca învățatură oficială a Bisericii în această chestiune teologia luminii necreate. Artizanul acestei biruințe a fost Sfântul Grigorie.

În Duminica trecută Biserica a prăznuit biruința icoanei, iar în Duminica aceasta prăznuiește biruința luminii necreate. Între cele două Duminici se poate ușor întrevădea o legătură organică, o îngemănare pe linia mesajului propovăduit. Duminica icoanei pune înainte pe de-o parte posibilitatea vederii lui Dumnezeu, aceasta pentru că „Dumnezeu S-a arătat în trup”, iar icoana redă arătarea lui Dumnezeu în trup, pe de altă parte icoana ne pune înainte și posibilitatea vederii chipului autentic al omului. În icoană este prezent chipul autentic al omului, acel chip plin de slavă și nestrăciune; icoana arată chipul veșnic al omului. Așadar în icoană avem pe de-o parte arătarea lui Dumnezeu, iar pe de altă parte arătarea a ceea ce este omul în voința lui Dumnezeu.

Duminica luminii necreate reprezintă o aprofundare, o lămurire deplină a ceea ce ne arată icoana, pentru că fără lumina necreată, izvorâtă din Duhul Sfânt nu putem vedea icoana ca reprezentare a chipului lui Dumnezeu care este prezent și se manifestă în taina omului.

Continuare în pagina 2

Pr. Ionel SCÂNTEIE

Din sumar

► Bunavestire (25 martie)
pagina 3, Ioan Claudiu MOCA

► Știri
pagina 4

Bunavestire – revărsare spre lume a milostivirii dumnezeiești

Urmare din pagina 1

La vestea mântuirii neamului omenesc, prin venirea în lume a Logosului Tatălui, adică a Fiului lui Dumnezeu; se referă la cuprinderea în iubirea veșnică a Tatălui a tuturor oamenilor și a întregii creații, „Căci atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16). În aceasta constă caracterul excepțional al Bunevestirii.

6. Bunavestire coincide cu începutul lucrării de mântuire a neamului omenesc, hotărât din veci de sfatul Preasfintei Treimi și realizat în timp de Fiul lui Dumnezeu, cu voia Tatălui și conlucrarea Duhului Sfânt. În felul acesta, Dumnezeu oferă oamenilor un alt mod de existență, diferit de cel existent până la venirea în lume a Fiului Său, modelul hristic.

7. Praznicul acesta poate fi numit și unul, prin care întunericul și lipsa de sens a vieții au fost înăbușite și biruite, răsărind lumina și viața, bucuria și speranța, iubirea și mântuirea. Prin venirea Sa în lume, Iisus Hristos Îi dă acesteia lumină și sens, viață și izbăvire. Prin Vestea cea mare omenirea este ridicată la o viață superioară, la lumină și la comuniune. Toate acestea constituie un fel de antidot la lipsa de iubire și speranță, la întunericul spiritual și la izolarea dintre oameni, prezente atât de frecvent în vremurile noastre. Va ști, oare, lumea de astăzi să se întoarcă și să se împărtășească de Vestea cea mare a Bunevestirii și de darurile ei?

Lumina necreată

Urmare din pagina 1

Așa cum fără de lumina materială, creată, nu putem vedea cele create, nu ne putem bucura de ele, nu putem admira forma și culoarea lucrurilor, etc., la fel, fără de lumina necreată nu putem vedea cele necreate. Cu toate că ochiul există, dar dacă nu există lumina întreaga frumusețe a lumii rămâne ascunsă în întuneric, fără ca ochiul să poată face ceva; la fel, cu toate că omul este o alcătuire din necreat și creat, totuși, nu poate vedea cele necreate fără ca ochiul sufletului său, adică mintea, să primească în sine lucrarea luminii celei necreate. Lumina necreată este cea care lămurește în noi taina icoanei, adică vederea lui Dumnezeu, pe de-o parte, și vederea chipului autentic al omului pe de altă parte. În acest sens Duminica icoanei cu Duminica luminii necreate formează un întreg, se adună laolaltă și se explică reciproc. Fără de lumina necreată nu se putea alcătui icoana ca oglindă a celor necreate și nici omul nu putea dobândi acea vedere prin care să vadă în icoană cele necreate.

Vederea celor necreate nu se realizează după chipul vederii lucrurilor materiale, unde privitorul vede, admiră de la distanță, analizează și se umple de uimire de frumusețile care se arată înafara lui. Vederea celor necreate este prin excelență lucrarea Duhului Sfânt care se dăruiește pe Sine ca lumină necreată. *Vederea înseamnă în acest caz împărtășire.* Vederea luminii necreate înseamnă umplerea de lumină necreată. Omul poate vedea cele necreate datorită faptului că este pătruns de lumina necreată. Doar așa este posibilă cunoașterea lui Dumnezeu. Sfântul Siluan Atonitul unul dintre isihăștii contemporani vorbind despre cunoașterea lui Dumnezeu, exclamă: „Oricât am învăța, este cu neputință să cunoaștem pe Domnul dacă nu vom viețui după poruncile Lui, pentru că nu prin știință, ci prin Duhul Sfânt Se face cunoscut Domnul. Mulți savanți și filosofi au ajuns la credința că Dumnezeu există, dar nu L-au cunoscut pe Dumnezeu. Și noi, monahii, învățăm ziua și noaptea Legea Domnului, dar nu toți ajung să-L cunoască, chiar dacă cred în El. A crede că Dumnezeu există este un lucru, dar a-L cunoaște pe Dumnezeu este altceva... Iată o taină: există suflete care au cunoscut pe Domnul; există suflete care nu L-au cunoscut, dar cred în El; și în sfârșit, oameni care nu numai că n-au cunoscut pe Dumnezeu, dar care nici măcar nu cred în El, și printre aceștia din urmă există mulți oameni învățați”. Cunoașterea lui Dumnezeu înseamnă întâlnirea personală cu El în lumina Duhului Sfânt, care se află în Biserică. Această întâlnire cere din partea omului o minte care să refuze împărțirea pe care o provoacă gândurile și să-și centreze lucrarea pe rugăciune. Biserica dintotdeauna învață că rugăciunea ar trebui să fie principala lucrare a minții. Această învățătură a fost magistral formulată și explicitată de Sfântul Grigorie Palama, fiind ulterior consacrată sub denumirea de *isihasm*. Prin rugăciune omul ajunge să se împărtășească din lumina cea necreată, pentru că în mintea care se îndeletnicește cu rugăciunea Duhul Sfânt va sălășlui și omul va conștientiza ceea ce Biserica spune despre om într-una din cântările de la slujba înmormântării: „chip al slavei tale celei negrăite sunt, deși port rănile păcatului”.

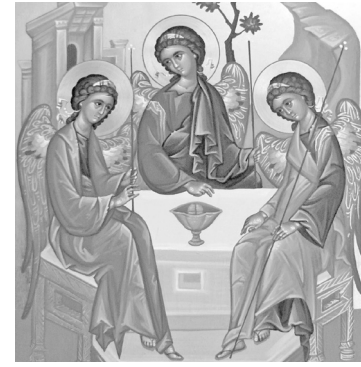
Cultura duhului în educația contemporană

Școala românească a luat naștere în mediul monahal, astfel încât ni se pare firesc să poarte, între altele, amprentele ortodoxiei, cel puțin în forma ei idealizată. În acest sens, găsim modele reprezentative precum Școala superioară de limbă greacă și slavonă din cadrul Bisericii ieșene „Trei Ierarhi” - academia vasiliană (fondată de domnitorul Vasile Lupu) -, unde s-au pus bazele unui învățământ în limba națională.

Denumită „Școală mare domnească”, instituția și-a luat ca reper cultural colegiul de la Kiev - considerat cel mai vechi așezământ de studii superioare la slavii ortodocși -, constituit la inițiativa mitropolitului Petru Movilă, originar din Moldova. Pe lângă o pregătire profesională exigentă și multilaterală, o astfel de școală insuflă elevului și un etos ortodox autentic, care se reflectă în degajarea unei ținute de bun-simț (altfel spus, acuitate, perspicacitate și capacitatea de apreciere a frumosului - duhul filocalic), evlavie și sfilă.

Acest spirit îl regăsim și astăzi în lucrările câtorva cercetători ai unor strategii didactice, care caută să traseze o sinteză între cultura duhului și noile orizonturi ale științei. Șerban Fotea sublinia că „scopul educației este întru cultură, întru cultivarea omului și transfigurarea mediului în care trăiește. Cultura este un fenomen social, de natură relațională; este o ieșire din sine, cu iubire, a omului către mediul natural și uman, urmată de revenirea la un sine îmbogățit tocmai de această ieșire peste sine”. Între altele, considerația adevăratei proverbul popular „omul sfințește locul”, adică stăpânește iubind, ceea ce pretinde o capacitate extraordinară de dăruire, în stare să depășească instinctul firesc al omului pervertit al autoconservării și chiar să transcendă statutul de „zoon politikon” (animal social).

Un atare exemplu ni-l oferă cunoscutul fiziolog român Nicolae Constantin Paulescu, care surprinde etosul iubirii în profilul medicului: „Profesia unui medic îl obligă să se devoteze pentru cei ce suferă și adesea să-și riște viața pentru a o salva pe a altora (...). Dar, în plus, medicul prin profesia sa devine prietenul și chiar confidentul celor ce suferă, care-l ascultă și se supun prescripțiilor lui. Or, cum un medic instruit cunoaște toate instinctele și prin urmare și patimile, îi este ușor ca - prin grai și prin exemplu - să poată să lumineze omenirea și să-i îndrume educația socială care combate aceste patimi. Hippocrate spunea: scopul final al medicinei nu este numai să vindece sau să prevină bolile, ci încă să-i perfecționeze pe oameni și să-i facă mai fericiți, făcându-i mai buni (...). Me-

dicul trebuie să fie, în același timp, un savant care iubește știința medicală, adică știința omului; să fie o ființă care se jertfește pentru alții, până la moarte, și, în sfârșit, să fie un învățător al omenirii, un apostol al moralei... Și așa ar fi în realitate, dacă confracți nedemni n-ar fi deschis tarabă în templul sacru al medicinei”.

Mai mult, Șerban Fotea ne sugerează în citatul său o perspectivă care armonizează științele în virtutea unei Iubiri dezinteresate, care se ridică peste lepădarea de sine în ideea aplecării și jertfirii pentru un celălalt. Practic, se ia în vedere posibilitatea comunicării între diverse domenii, identificarea unui limbaj comun care transpare în substraturile profunde ale acestora și care își află cauza și scopul ultim în iubirea însăși, în forma sa neperversă (căci expresiile ei decadente le observăm în idoliile societății consumeriste).

Interdisciplinaritatea, în esență, permite fiecăruia împrierea unei optici cât mai întregite asupra cunoașterii lumii, asupra celorlalți, asupra sinelui, pentru că ceea ce studiază științele se află în interdependență, desigur, în diferite măsuri. Mai simplu spus, obiectele sau subiectele științelor se întrepătrund, pentru că împreună formează un tot unitar însuflit cu duh de viață de Dumnezeu, dintr-un preaplin al iubirii Sale de a Se împărtăși omului. Vom atrage atenția că mentalitatea vizată nu este împărtășită (nici impusă) de toate școlile românești, mai ales în contextul influențelor postmoderniste, unde se merge pe premisa „câte școli, atâtea modele” (Constantin Cucoș).

Pe de altă parte, psihosociologii recomandă abordarea unui simț realist, afirmând că nu este dezirabilă idealizarea culturii, ci să fie luată ca atare, astfel încât acțiunile să poată fi pragmatice, ancorate la realitatea de fapt. O asemenea optică nu presupune înlăturarea iubirii ca instrument edificator, ci din contră, solicită un exercițiu pedagogic de răbdare, care să pornească de la afinitățile actuale ale tineretului către cultivarea unui etos sănătos.

Deși este greu de îmbinat muzica rock cu materiile clasice predate la școală, se poate ajunge la un punct comun dacă ne vom referi la ceea ce se află dincolo de formele exterioare.

Însă știm că unul dintre motivele pentru care tinerii ascultă rock este intensitatea mare și agresivă acustică, specifică acestui gen de muzică.

Dacă pătrundem, succint, mesajul caracteristicilor acestui gen de muzică, există o probabilitate ridicată să ne apropiem de sufletul acestor tineri. Remarcăm imediat numărul mare de decibeli, ceea ce indică nevoia lor de a fi ascultați. Ți-păm atunci când nu ne auzim unii pe alții, iar segmentul acesta de tineret, și nu numai, se simte singur, ignorat, marginalizat ca fiind rebel, incapabil de ceva bun, fapt pentru care simte nevoia să strige, să se afirme, fie și într-o formă negativă, numai să fie auzit. Astfel ne explicăm, în parte, și predilecția pentru sunete agresive ca antipod al nevoilor acute de afecțiune și atenție pe care tinerii le resimt.

În realitate așa și este. Statisticile relevă o realitate care afectează educația și cultura: în multe familii, părinții fie sunt plecați în străinătate, fie sunt complet preocupați cu munca de serviciu, din buna intenție de a asigura un confort material copilului. Însă părinții uită să se ocupe de însăși persoana copilului, de educația acestuia și de o dragoste manifestată prin gesturi de afecțiune, prin cuvinte de încurajare, prin disponibilitate și printr-o relație deschisă de comunicare. Din aceste motive lăsate în latență de către părinți, tinerii se autoeducă în subcultura anturajelor, adică a celor care se arată interesați de persoana lor, cel puțin aparent. Acesta este un semnal de alarmă valabil nu doar în spațiul românesc. Adeseori, adolescenții tind să asculte un gen de muzică doar pentru că este în trend (uneori ca să fie acceptați în anumite grupuri, în termeni sociologici „nevoia de afiliere”), pentru că „asta se ascultă”, efectul unei gândiri de masă care atrofiază facultățile mentale personale de a supune propriei judecăți un bun psihosocial.

Sfântul Vasile cel Mare încuraja studierea filosofilor păgâni, cu precizarea că se impune un spirit selectiv: „Că nu trebuie să dați cu totul cârma acestor bărbați, cârma minții voastre, cum ați da cârma unei corăbii, și nici să-i urmați oriunde s-ar duce, ci să primiți de la ei cât vă este de folos și să știți ce trebuie să lăsați la o parte”. Totuși, ceea ce îndemna marile ierarh se aplică nu doar contactului cu o cultură diferită de a noastră, la modul general, ci și varietăților subculturale, fie ele și negative, în sensul de a observa și “învăța” de la ele nevoile pe care le pot acoperi prin oferta specifică.

(ziarillumina.ro)

„Binevestește, pământule,
bucurie mare, laudați, ceruri,
mărirea lui Dumnezeu.”
(Axionul praznicului)

Bunavestire, (Blagoveštenie, anunciație Beatae Mariae Virginis) sărbătoare domnească care are loc la 25 martie în fiecare an. Ea simbolizează începutul mântuirii neamului omenesc și face parte din sărbătorile împărătești ale Preacuratei Fecioare Maria. De aceea în această zi se face Liturghie deplină, adică a Sfântului Ioan Hrisostom, chiar în timpul postului mare. Sărbătoarea aceasta deschide porțile bucuriei celor ce au așteptat din veacuri venirea lui Mesia. Și cum păcatul a intrat în lume printr-o femeie prin Eva, tot prin femeie trebuie să se pună capăt întinericului. De data aceasta a fost aleasă cea mai Sfântă Fecioară de pe fața pământului, Maria din Nazaretul Galileei. Fecioara Maria este Eva cea Nouă, născută asemenea nouă, ea a fost educată în chip deosebit în Sfânta Sfințelor, crescând în sfințenie. În sfințenia ei, în fecioria, în curățenia și înțelepciunea ei deosebită, în smerenia ei neîntrecută, a biruit înclinarea spre rău a naturii în care s-a născut. Înclinarea spre rău o avem fiecare dintre noi, este o urmare a păcatului strămoșesc prin care cădem mai ușor în ispită. Fecioara Maria a biruit orice ispită și orice păcat personal, de aceea a agonisit har peste har și Dumnezeu s-a putut adresa ei în vederea întrupării. În icoanele ortodoxe, ce înfățișează Bunavestire, Sfânta Fecioară Maria este zugrăvită cu mâinile pe piept, după obiceiul oriental, ceea ce înseamnă umilința către Dumnezeu, exprimată prin cuvintele biblice „iată roaba Domnului” (Luca 1, 38). În icoanele latine Sfânta Fecioară se roagă îngenunchind cu mâinile ridicate în sus spre a închipui ridicarea gândului ei spre cele înalte, spre cele sfinte. Slujbele și cântările bisericești pun în paralel cele două vieți ale neamului omenesc: Eva (prima femeie) și Fecioara Maria. Primei femei, diavolul îi aduce vestea că va fi asemenea cu Dumnezeu, dacă va asculta de el; Sfintei Fecioare i se prezintă Arhanghelul Gavril; ceea ce înseamnă că prima femeie a fost preocupată de lucruri care nu-i aparțineau, pentru aceas-

Bunavestire (25 martie)

ta a greșit față de Făcătorul ei. Cea de a doua, Sfânta Maria oferise copilăria ei, sufletul ei curat, în care nu exista decât dragoste nemărginită față de Dumnezeu, respect față de aproapele și cinste față de cugetul ei. La Eva a venit diavolul, slujitorul întinericului celui mai din afară, pentru că ea cugeta la lucrurile mărunte și trecătoare. Sfintei Fecioare Maria îi apare Arhanghelul Gavril, slujitorul luminii, pentru că Sfânta Fecioară trăise în lumină și cu conștiința nepătată. Toate cântările și citirile Sărbătorii laudă virtuțile Fecioarei și demnitatea cea mare a ei de a fi Maica Mântuitorului.

Fecioara Maria trăise la templu în curățenie și sfințenie, muncind și rugându-se neîncetat. Fiindcă prin ea avea să se vindece firea umană, n-a primit vestea cea bună de la oameni, ci de la Dumnezeu prin slujitorul Său, Arhanghelul Gavril. Sărbătoarea se ține în amintirea momentului, când Arhanghelul Gavril i-a vestit Fecioarei că pentru virtuțile și viața ei cea sfântă Dumnezeu a învrednicit-o să fie Maica lui Hristos. Arhanghelul Gavril a fost trimis să anunțe „bunele vestiri”, după cum reiese din stihira Litiei: „Trimis a fost Arhanghelul din cer la Fecioara cea neprihănită de nuntă, să-i vestească zămislirea în chip străin. Trimisă a fost sluga cea fără de trup în Nazaret să anunțe venirea Stăpânului. Trimis a fost ostașul ceresc la palatul mării cel însuflețit, să gătească Ziditorului locaș nesfârșit”. După ce Arhanghelul Gavril dusese vestea nașterii lui Ioan Botezătorul Elisabetei, ruda Sfintei Fecioare, după șase luni vine la locuința tinerei Maria. Îngerul apare sub forma unui tânăr strălucitor cu o floare de crin în mână și îi spune „Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu Tine. Binecuvântată ești Tu între femei”. (Luca 1, 28-29). La apariția lui Sfânta Fecioară se înspăimântă, amuțește, se tulbură de cuvântul lui. Sfânta Fecioară, cunosătoare a Legii mozaice, nu putea să-și explice asemenea urare. Emoțiile sfinte o nelinișteau și mai mult o duceau într-o stare de frică, mai ales că nu auzise, nu citise și niciodată învățătorii de la templu nu-i spusese că îngerii se arată oamenilor în afara locașurilor sfinte, dar mai ales femeii. Atunci cel coborât din locurile cerești văzând pe Fecioara plină de tulburare i-a dat răspuns și i-a zis: „Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu. Iată vei lua în pântece și vei naște Fiu și vei chema numele lui Iisus, Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt se va chema, iar Domnul Dumnezeu îi va da Lui tronul lui David părintele Său și va împărății în veci peste casa lui Iacob și împărăția Lui nu va avea sfârșit” (Luca 1, 30-33).

Dumnezeu a vestit Evei suferință, de ce îi vestește îngerul bucurie? Lauda îngerului nu a înduioșat-o. Ea știa că omul a pierdut harul prin păcat. În smerenia ei nu înțelegea cum de îngerul îi acordă această cinste. Se temea să nu fie vreo înșelăciune, vreo ispită și să cadă în păcat. Tulburarea ei ne arată că avea „inima trează”, în stare de veghe, și se temea de a nu greși. Când Arhanghelul

Gavril îi vestește împlinirea nașterii, Ea întreabă nedumerită: „Cum va fi aceasta de vreme ce eu nu știu de bărbat?”. Văzând emoția puternică a Sfintei Fecioare și pentru a putea fi înțeles a zis: „Duhul Sfânt se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri. De aceea și Sfântul care se va naște din tine se va chema Fiul lui Dumnezeu” (Luca 1, 35). La aceste cuvinte Sfânta Fecioară s-a rușinat, și-a încrunțat fruntea dorind să ceară explicații pentru asemenea cutezanță. Făcea acest lucru din curiozitatea firii, apărându-și cinstea și nevinovăția. „Nu am mai auzit așa ceva...” Fecioara Maria dorea un singur lucru, să nu cadă în ispită, să nu se rupă de Dumnezeu, căci pe El Îl iubea, să rămână nestrucată ființa și fecioria Ei. Îngerul, o ființă perfect spirituală, se prosternă în fața unui muritor, strălucind de sfințenie o determină pe Fecioara Maria să înțeleagă că în fața Ei nu este un tânăr oarecare, ci ceva suprafiresc și că este în afara situației din Grădina Edemului. Arhanghelul Gavril văzând liniștea Fecioarei a încredințat-o că: „Duhul Sfânt se va pogori peste Tine și Puterea Celui Preaînalt Te va umbri; pentru aceea și Sfântul care se va naște din Tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema.” Și pentru ca Fecioara să fie convinsă de intervenția divină, îngerul o asigură că Elisabeta este însărcinată în a șasea lună și ca va naște pe Înaintemergătorul Fiului său: „Și iată Elisabeta, rudenia Ta, a zămislit și ea fiu la bătrânețe și aceasta este a șasea lună pentru ea, cea numită stearpă. Că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință” (Luca 1, 34-37).

Fecioara Maria își revine, este convinsă de adevăr, a aflat de lucrul cel mai greu de cuprins cu mintea – zămislirea fără sămânță – abia atunci a început să creadă și să își dea seama că a sosit timpul ca să se arate lumii purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Faptul că nu i se cerea jertfirea stării de feciorie, de curăție în Domnul, a fost pentru ea argumentul căutat că nu este amăgire, că solul este de la Dumnezeu, atunci în numele întregii omeniri care a fost, este și va fi, a zis: „Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul Tău” (Luca 1, 38).

La Buna Vestire Dumnezeu a săvârșit împreună cu Fecioara Maria lucrarea cea mai minunată, Întruparea Sa. Așa s-a petrecut una din intervențiile lui Dumnezeu în lume prin slujitorii Săi, îngerii. Praznicul Bunevestiri ne face să înțelegem că Dumnezeu nu este o idee, ci o persoană în trei ipostaze: Tatăl-Creatorul, Fiul-Mântuitorul, Sfântul Duh-Sfințitorul. Dacă ar fi fost numai o idee, și încă absolută, nu ar fi fost posibilă Întruparea, Arhanghelul Gavril nu s-a arătat Sfintei Fecioare în vis, ci real, ca trimis al Stăpânului său. Fecioara Maria a participat deci în mod activ la Întrupare, conștientă de lucrarea ce se săvârșește, biruind ispită și încredințându-se lui Dumnezeu. Ea a devenit o punte de legătură între Dumnezeu și întreaga lume văzută, tot omul va primi din nou prin ea pe Dumnezeu, de aceea în ziua Bunei Vestiri Biserica

Strigă: „Astăzi este începutul mântuirii noastre și arătarea Tainei celei din veac. Astăzi Fiul lui Dumnezeu se face Fiu al Fecioarei.” Ea cuprinde neamul omenesc în întregime, de aceea este numită Eva cea Nouă. Prin Fecioara Maria începe renașterea omenirii, după cum prin Eva a început omenirea căzută. Eva a devenit maica morții-spirituale și materiale, iar Fecioara Maria a devenit Maica Vieții, Maica lui Dumnezeu și Maica omenirii noi. Eva a ales fructul oprit sub influența satanei, care a devenit „stăpânitor” al lumii. Omenirea căzută ce a urmat și-a căutat desăvârșirea prin mijloace materiale, bogăție, stăpânirea pământului. Fecioara Maria prin „fiat”ul ei a deschis calea contrară, prin Fiul ei tot omul a fost eliberat din înrobirea materiei, De aceea noi, creștinii, cinștim atât de mult pe Maica Domnului, căci prin ea a venit Dumnezeu în lume, prin ea a venit iertarea păcatelor noastre, prin ea a venit lămurirea vieții noastre, ea ne conduce la Domnul Hristos.

Credincioșii cred și țin Sărbătoarea Bunevestiri asemenea cu Paștile și o cinștesc cu deosebire femeile, ca o recunoștință, pentru că Dumnezeu prin alegerea Sfintei Fecioare a ridicat femeia din starea ei de decadentă, din treapta de jos socială, la înălțimea cuvenită. Biserica Ortodoxă cinștește prin această sărbătoare atât pe Împărăteasa Cerului, pe Prea Sfânta Fecioară Maria, și Maica Luminii cât și pe solul dumnezeirii, Arhanghelul Gavril. Îngerii sunt acei care aduc la îndeplinire poruncile divine neștiute și neînțelese de muritori. Dacă Arhanghelul i s-a arătat Fecioarei, noi credincioșii trebuie să-i aducem supracinștire. Cinștirea adusă de către noi, trebuie făcută cu atâta curăție sufletească încât cugetul nostru să fie alb ca și crinul din mâna Arhanghelului.

Data de 25 martie își are temeiul în sărbătoarea întrupării Domnului fixată pe 25 decembrie căci de la 25 martie până la 25 decembrie se împlinesc tocmai nouă luni, iar pe alt plan pe lângă învierea naturii (echinocțiul de primăvară) și primăvara spirituală, adică faptul dumnezeiesc al unirii cerului cu pământul, mai bine-zis, al legăturii directe între lumea triumfătoare (îngerii) reprezentată prin Arhanghelul Gavril și lumea sensibilă, sau luptătoare (credincioșii) reprezentată prin Preacurata Fecioară Maria. Despre autenticitatea acestei sărbători mărturisesc în cuvântările relative Proclu patriarhul Constantinopolului (†446) și Petru Chrisologul, arhiepiscopul Ravenei (†450), iar Sfântul Ieronim (†420) scrie, că la Nazaret, în însăși același loc, în care Arhanghelul Gavril a binevestit Fecioarei Mariei, că va naște pe Mântuitorul, s-a zidit o biserică în memoria acestei întâmplări. (Migne, Patrologia latină T XXIII, p. 1361).

Ioan Claudiu MOCA

ȘTIRI

ÎPS Părinte Timotei a susținut o conferință duhovnicească în cadrul ASCOR Arad

Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a susținut luni, 18 martie 2019, în sala festivă a Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad, la invitația domnului președinte al filialei A.S.C.O.R. Arad, Cătălin-Iulian Drăgan, conferința cu tema „Acatistul Maicii Domnului”.

Această conferință este prima din șirul de conferințe organizate de A.S.C.O.R. Arad din această perioadă a Postului Mare. Aula facultății s-a umplut de participanți, majoritatea dintre ei fiind tineri. Între aceștia s-au numărat și mai mulți clerici, părinți consilieri de la Centrul Eparhial, cadre didactice ale Facultății de Teologie Ortodoxă și ale Seminarului Teologic Ortodox, alți preoți parohi din Arhiepiscopia Aradului.

În prima parte a întâlnirii, Înaltpreasfinția Sa a vorbit despre analiza din punct de vedere religios, literar, etimologic și istoric al Acatistului Bunei Vestiri, afirmând în același timp că „acest Acatist reprezintă sinteza sărbătorii în sine, traducerea lui neputându-se adapta limbii noastre române, din originalul grecesc”. Tot Înaltpreasfinția Sa a arătat faptul că „versurile catavasiei de la sărbătoarea Bunei Vestiri («Pe ai tăi cântăreți, Născătoare de Dumnezeu, izvorul cel viu și îndestulat, care s-au împreunat ceată duhovnicească, întărește-i întru dumnezeiască mărirea ta, cununiilor mării în vrednicindu-i»), ne învață că prin darurile Maicii Domnului, aceasta ne întărește în credința noastră față de Dumnezeu, astfel, întreaga slujbă a Acatistului, cu cele douăzeci și patru de litere ale alfabetului grecesc, ne descrie, mai întâi, Buna Vestire a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, vizita Fecioarei la Elisabeta, care, așa cum este cunoscut, avea să-l nască după câteva săptămâni pe Cinstitul Înaintemergător. De asemenea, Acatistul Bunei Vestiri se referă la săltarea pruncului în pântecele Elisabetei și la cuvintele prin care o ferește pe Fecioara”.

În a doua parte a conferinței, au urmat o serie de întrebări care au primit răspuns din partea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei și au fost întâmpinate cu bucurie de către participanți.

Moderatorul conferinței a fost studentul Marius Danciu, care la finalul conferinței a mulțumit, pe de o parte, Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop pentru acceptarea invitației și pentru frumosul cuvânt pus în sufletul celor care au asistat la conferință, și pe de altă parte, tuturor celor prezenți.

Duminica Ortodoxiei sărbătorită de arădeni

În Duminica Ortodoxiei, prima din Postul Mare, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârșit Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare în Catedrala Arhiepiscopală din Arad, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi și în prezența a numeroși credincioși.

În cuvântul de învățătură, Înaltpreasfinția Sa, făcând introducere la citirea Pastoralii Sfântului Sinod pentru Duminica Ortodoxiei, a rostit predica cu titlul „Călăuza pentru vremea Postului Mare” (cf. citirilor Evr.11 și In. 1) sau credința adevărată, învățătura dreaptă a Bisericii, Ortodoxia, arătând că Însuși Fiul lui Dumnezeu S-a Îtrupat pentru a mântui pe om, sfințele icoane arătând Taina venirii lui Dumnezeu în lume, pentru a readuce pe om la starea cea dintâi, de unde a căzut prin neascultarea poruncii divine. El este creat după chipul lui Dumnezeu și trebuie să tindă spre asemănarea cu Creatorul.

În cadrul Sfintei Liturghii, părintele Gheorghe Gogan a dat citire Pastoralii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române la Duminica Ortodoxiei. La Sfânta Liturghie au participat numeroși credincioși, foarte mulți dintre aceștia împărtășindu-se cu Sfințele Taine. La terminarea slujbei, sutele de credincioși prezenți s-au bucurat de primirea binecuvântării arhieresti la începutul Postului Mare.

Duminica Ortodoxiei la Parohia Arad Centru – bucuria și șansa de a fi ortodox

Preasfintitul Părinte Emilian Crișanul a oficiat în Duminica I-a din Postul Mare, numită și a Ortodoxiei, Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare la Catedrala Veche din Arad, fiind înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Această sărbătoare a Ortodoxiei datează din anul 843, când la Constantinopol s-a hotărât că prima Duminică din Postul Mare să fie închinată mărturisirii drepte credințe. Biserica a luptat pentru cinstirea Sfințelor Icoane, împotriva celor care le profanau și le distrugau. Abia în anul 853 toate bisericile precum și casele credincioșilor au fost din nou împodobite cu icoane. Sfințele Icoane nu sunt doar o podoabă, ele fac parte din mărturisirea drepte credințe.

Preafințitul Părinte Emilian Crișanul, tâlcuind pericopa evanghelică le-a vorbit credincioșilor despre dreapta credință, despre mărturisirea dumnezeirii lui Hristos și despre dreapta vedere a lucrurilor reale, de vederea duhovnicească, dincolo de vederea fizică. Ceea ce ne propune Hristos este Împărăția lui Dumnezeu ce se află în interiorul nostru, Împărăție care se pregătește și se trăiește încă din lumea aceasta. Hristos, Fiul lui Dumnezeu vede dincolo de ziduri, dincolo de aparențe (Ioan 1, 48 „Mai înainte de a te chema Filip, te-am văzut când erai sub smochin”) și ne cheamă să vedem icoana lui Dumnezeu prezentă în oameni și să nu denigrăm personalitatea semenilor noștri. Tot așa ne învață postul, rugăciunea și Evanghelia. Aceste învățături, Hristos Domnul ni le pune la suflet pentru ca noi să ne bucurăm de darul vieții. Sfinții Părinți ne învață că dacă împlinim poruncile lui Dumnezeu, putem să fim fericiți.

Credința noastră în Dumnezeu se deosebește de celelalte credințe, creștine sau necreștine, pentru că doar noi avem harul lui Dumnezeu în Biserică. Doar prin harul lui Dumnezeu mărturisim credința ortodoxă. Hristos a întemeiat Biserica pentru oameni și nu împotriva lor. Azi și nu numai, mărturisim că suntem ortodocși și că trebuie să împlinim învățătura lui Dumnezeu.

Arhiepiscopia Aradului nu e indiferentă față de credincioșii bisericii, ci împlinește voia lui Dumnezeu; astfel la Ineu se va organiza un Centru social pentru copiii abandonati; la Arad s-a acceptat proiectul european „Masa bucuriei pe roți”, unde 270 de beneficiari vor primi o masă caldă în fiecare zi; s-au redeschis Centrul de zi pentru copii și cabinetele medicale „Sfinții Cosma și Damian” pentru a-i ajuta pe cei săraci și neputincioși; iar la Pâncota va fi organizat un Centru de permanență medicală.

Preasfinția Sa a îndemnat pe credincioși să sprijine și să ajute și Școala ortodoxă „Sfântul Ierarh Nicolae”, care formează copii și tineri după tradiția Bisericii Ortodoxe. Această școală a primit în chirie un imobil în cartierul Aradul Nou, pe care trebuie să-l reabiliteze pentru a-și continua activitatea de formare și educare a tinerilor ortodocși. În cadrul Sfintei Liturghii s-a dat citire Pastoralii Sfântului Sinod la Duminica Ortodoxiei, adresată clerului și credincioșilor din Patriarhia Română.

La finalul Sfintei Liturghii, Preasfințitul Părinte a oferit iconițe tuturor celor prezenți.

Canonul cel Mare a fost săvârșit în primele patru zile din post de către IPS Părinte Timotei

În primele patru zile din săptămâna întâi a Postului Mare, credincioșii arădeni au participat cu multă evlavie, la Slujba Pavcerniței Mari, în cadrul căreia s-a citit unul din cele mai pătrunzătoare poeme religioase, scrise pentru uzul cultului Ortodox, Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul.

Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a fost prezent în aceste zile la bisericile centrale din municipiu, rugându-se alături de credincioșii arădeni la acest început de drum duhovnicesc.

Astfel în prima zi a Canonului cel Mare, Înaltpreasfinția Sa a slujit la Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime” din Arad. În cea de-a doua zi a postului, Înaltpreasfințitul Timotei, Arhiepiscopul Aradului a luat parte la slujba Canonului cel Mare sau a Sfântului Andrei Criteanul, la Catedrala Veche din Arad.

În cea de-a treia seară a Canonului, Chiriarul arădean a fost prezent în mijlocul teologilor și seminariștilor arădeni, la Paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad, urmând tradiția formată deja de mai mult timp, prin care, prima săptămână din Postul cel Mare este săptămâna duhovnicească a studenților teologi și a dascăliilor acestei instituții de învățământ teologic. Iar în cea de-a patra seară, Chiriarul arădean a poposit la Mănăstirea „Sf. Simeon Stâlplnicul” din cartierul arădean Gai.

La aceste slujbe, Înaltpreasfinția Sa a vorbit credincioșilor prezenți despre Canonul cel Mare al Sf. Andrei Criteanul, care se citește în perioada Postului Mare, care reprezintă una dintre treptele pocăinței ce conduc spre Ziua Învierii Mântuitorului Hristos.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.